

Turner Sendromunda Antropometrik Bulgular ve Karyotip İlişkisi:

Ulusal Turner Sendromu Veritabanı

¹Erkan Sarı, ²Abdullah Bereket, ¹Ediz Yeşilkaya, ³Firdevs Baş, ³Rüveyde Bundak, ³Banu Küçükemre Aydın, ⁴Şükran Darcan, ⁵Bumin DüNDAR, ⁶Muammer Büyükinan, ⁷Cengiz Kara, ⁸Erdal Adal, ⁹Ayşehan Akıncı, ¹⁰Mehmet Emre Atabek, ¹¹Fatma Demirel, ¹²Nurullah Çelik, ¹³Behzat Özkan, ¹⁴Bayram Özhan, ¹⁵Zerrin Orbak, ¹⁶Betül Ersoy, ¹⁷Murat Doğan, ¹⁸Ali Ataş, ²Serap Turan, ⁴Damla Gökşen, ¹⁹Ömer Tarım, ²⁰Bilgin Yüksel, ²¹Oya Ercan, ²²Şükrü Hatun, ²³Enver Şimşek, ²⁴Ayşenur Ökten, ²⁵Ayhan Abacı, ¹⁵Hakan Döneray, ²⁶Mehmet Nuri Özbek, ²⁷Mehmet Keskin, ⁸Hasan Önal, ¹⁰Nesibe Akyürek, ¹⁷Kezban Bulan, ¹¹Derya Tepe, ¹²Hamdi Cihan Emeksiz, ¹³Korcan Demir, ¹⁶Deniz Kızılay, ²⁰Ali Kemal Topaloğlu, ¹⁹Erdal Eren, ⁴Samim Özen, ²⁶Hüseyin Demirbilek, ²Saygın Abalı, ⁸Leyla Akın, ¹⁰Beray Selver Eklioğlu, ¹⁷Sultan Kaba, ²⁵Ahmet Anık, ²Serpil Baş, ⁸Tolga Ünüvar, ¹⁹Halil Sağlam, ²⁸Semih Bolu, ⁸Tolga Özgen, ¹⁹Durmuş Doğan, ¹⁹Esra Deniz Çakır, ²⁹Yaşar Şen, ^{11,30}Nesibe Andıran, ²²Filiz Çizmecioglu, ²¹Olca Evliyaoğlu, ²⁴Gülşay Karagüzel, ³¹Özgür Pirgon, ²⁵Gönül Çatlı, ¹⁹Hatice Dilek Can, ²⁰Fatih Gürbüz, ²³Çiğdem Binay, ³²Veysel Nijat Baş, ¹Kürşat Fidancı, ¹Davut Gül, ¹Adem Polat, ¹Cengizhan Acikel, ¹²Peyami Cinaz, ³Feyza Darendeliler

¹Gülhane Askeri Tıp Akademisi, ²Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, ³Istanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, ⁴Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁵İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁶Konya Eğitim Araştırma Hastanesi, ⁷19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁸Kanuni Sultan Süleyman Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁹İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁰Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹¹Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, ¹²Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹³Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi, ¹⁴Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁵Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁶Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁷Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁸Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁹Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁰Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²¹Istanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, ²²Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²³Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁴Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁵9 Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁶Diyarbakır Eğitim Araştırma Hastanesi, ²⁷Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁸Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁹Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, ³⁰Keçiören Eğitim Araştırma Hastanesi, ³¹Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, ³²Kayseri Eğitim Araştırma Hastanesi

Amaç: Turner sendromlu (TS) kızların doğumdan erişkin döneme kadar olan büyüme parametrelerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntemler: 1984-2014 yılları arasında 35 merkezde izlenen 18 yaşından küçük 842 hastanın verileri incelendi. Büyüme hormonu, östrojen veya oksandrolon tedavisi alanlar hastalar çalışmaya alınmadı.

Bulgular: Ulusal serimizde 582 hastanın doğum bilgilerine ulaşıldı. 51'i (%8,8) preterm [42'si geç preterm) iken 531'i (%91,2) zamanında doğmuş olduğu gözlemlendi. Doğum haftası ile karyotipler arasında fark saptanmadı ($p=0,057$). Doğum haftasına göre ağırlığı <10 persentil olan TS olgularının oranı %33 saptandı. Preterm doğan TS'li kızlarda SGA sıklığı %4,2 iken zamanında doğanlarda %36 saptandı ($p=0.000$). Doğum antropometrisi normal popülasyon ile karşılaştırıldı ve TS olguların ortalama doğum boyu 1,3 cm daha kısa iken doğum ağırlığı ise 360 gr düşük olduğu gözlemlendi.

Olgularımızın ortalama başvuru yaşı $10,1\pm 4,4$ yıl iken tanı anındaki ortalama boy, vücut ağırlığı ve vücut kitle indeksi standart sapma skorları sırasıyla -3.1 ± 1.7 , -1.4 ± 1.5 ve 0.4 ± 1.7 olarak saptandı. Başvuru esnasındaki boy ve vücut ağırlıkları ile karyotipler arasında izokromozom Xq dışında fark yoktu. Başvuru anında izokromozom Xq karyotipli olguların VKİ belirgin fazlaydı ($p=0,007$).

Sonuç: TS'li kızlarda karyotipin boya etkisi olmadığı ortaya konmuştur. Ancak 46,X,i(Xq) ve 45,X/46,X,i(Xq) karyotipli olgularda, vücut ağırlığının daha fazla olduğu saptandı. Preterm doğan TS'li hastalarda SGA sıklığının, zamanında doğan TS'li kızlara göre belirgin düşük oluşu saptanmıştır. Bu hastalarda fetal büyümenin 37. haftadan sonra yavaşladığını düşündürmektedir.